

Tillsynskampanj 2005

Försäljning av impregnerat virke

MILJÖFÖRVALTNINGEN

Dnr 2006-001201-206

SAMMANFATTNING.....	2
1. PROJEKTBEKRIVNING.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Syfte.....	3
1.3 Mål.....	3
1.4 Genomförande och metod.....	3
1.5 Avgränsning.....	3
1.6 Deltagare.....	3
2. RESULTAT.....	4
3. SLUTSATSER OCH FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER.....	4
BESÖKTA OBJEKT.....	6

Sammanfattning

Miljöförvaltningen genomförde under våren/försommaren 2005 en tillsynskampanj på försäljningsställen av impregnerat virke för att kontrollera märkning. Märkningens innehåll var överlag bra, medan vissa brister kunde noteras vad avsåg dess omfattning.

Virket var torrt och förvarades på hårdgjord mark och i de flesta fall permanent eller temporärt skyddat från nederbörd. Att produkten är starkt säsongrelaterad medför att permanenta lösningar försvåras.

Kunskapen om var och hur dagvattnet avleddes från verksamheterna var dålig. Detta i kombination med att vissa verksamheter var belägna nära känsliga recipienter medför att ett utökat utredningsbehov föreligger innan beslut kan fattas om eventuellt åtgärdsbehov. Avfallshanteringen behöver förbättras på två av verksamheterna.

1. Projektbeskrivning

1.1 Bakgrund

Många träimpregneringsmedel (träskyddsmedel) innehåller giftiga ämnen som till exempel kreosot, arsenik, koppar och krom. Dessa ämnen kan vara cancerframkallande, akut giftiga, bioackumulerande mm och därmed skadliga för människor och miljö.

För att minimera skaderisken är tillåtlig användning begränsad till vissa miljöer samt ett informationskrav vid försäljning till brukare fastslaget. Nya bestämmelser om informationskravet vid överlåtelse av impregnerat virke (KIFS 2004:4) har nyligt trätt i kraft.

För att utröna om de nya bestämmelserna har fått genomslag i försäljarledet och följa upp tidigare tillsynskampanj från 1995 har ett tillsynsprojekt inför 2005 års säsong utförts.

1.2 Syfte

Syftet med projektet har varit att kontrollera att impregnerat virke för försäljning är märkt samt att märkningen är korrekt utformad.

1.3 Mål

Huvudmål

Att få verksamheten att integrera frågan om märkning av impregnerat virke i egenkontrollarbetet samt att tydligt fördela ansvaret inom företaget.

Delmål

Att förbättra förhållandena i känsliga vattenområden genom att minimera mängden förorenat dagvatten som tillförs.

1.4 Genomförande och metod

Projektet inleddes med en utsökning ur tillsynsregistret ECOS av de uppgifter som registrerats och en genomgång av fakta från tidigare tillsynskampanj.

En genomgång gjordes för att hitta de företag som i telefonkatalogen uppges sälja virke eller byggnadsmaterial. Denna genomgång kompletterades sedan genom kontakter med branschfolk. Verksamheterna kontaktades per telefon för att utreda om impregnerat virke fanns för försäljning.

Verksamheter med försäljning av impregnerat virke erhöll ett informationsbrev om att en tillsynskampanj startats och att verksamheten skulle komma att besökas. Inspektionen utfördes senare oanmäld. Inspektionen samordnades med tillsynskampanjen "Barnskyddande förslutning" och tillsynskampanjen "Bekämpningsmedel".

1.5 Avgränsning

Då märkningsföreskrifterna ej gäller för varor tillverkade av impregnerat virke/timmer som till exempel staket, utemöbler, sandlådor omfattades dessa varor och verksamheter som enbart sålde dylika varor ej av kampanjen

1.6 Deltagare

Projektet har genomförts av Ronny Enmark, Stockholms Miljöförvaltning.

2. Resultat

Omfattning

Miljöförvaltningen besökte under våren/sommaren 2005 samtliga 10 verksamheter som sålde impregnerat virke (se bilaga 1). En verksamhet hade begränsat sin försäljning till enbart yrkesfolk.

Märkning

I samliga fall innehöll märkningen av produkten den information som krävdes enligt KIFS 2004:4. Informationens utformning, innehåll och grundmärkning av virkesbuntarna utfördes vanligtvis av impregnerings-/såganläggningarna. På försäljningsställena var vanligtvis även eventuella fack för virket märkt med samma information.

De verksamheter som sålde virke löst till privatkunder hade svårast att upprätthålla en tydlig märkning. Privatkunder väljer i mycket stor utsträckning ut enskilda plankor för att minimera spill och kostnad för virket. Vid detta urval flyttas virket omkring i facken och märkning lossnar eller så väljs just de plankor som informationsmaterialet fästs på.

Ett flertal verksamheter erbjöd kunderna även allmänt informationsmaterial om impregnerat virke vid kassorna. Kundernas efterfrågan av information om hantering, användning av produkten och om avfallshantering eller om alternativa produkter uppgavs tyvärr vara mycket svag.

Förvaring

Samliga verksamheter lagrade sitt virke på hårgjorda ytor, vissa permanent helt skyddade från regn. De flesta använde sig av temporär täckning med plåtar och presenningar. Detta gäller främst mellanlager, men även volymprodukter. Det faktum att försäljningen av impregnerat virke är starkt säsongrelaterat medför att fler verksamheter har problem med utrymme för att kunna åstadkomma permanent regnskydd.

Personalens kunskap om hur deras dagvattensystem var konstruerade och vart dagvattnet avleddes var genomgående mycket dåligt. Ett par av anläggningarna ligger i direkt anslutning till recipienter som Trekanten, Bällsta å, Bällstaviken och Danvikskanalen.

Avfall

Vid tre verksamheter uppkommer inget avfall. Kunderna får ta med eventuella kaprester och mellanlägg skickas tillbaka till leverantören. Vid fem verksamheter separeras det impregnerade avfallsvirket från övrigt träavfall och skickas till destruktion. Två verksamheter separerar ej träavfall utan allt går iväg i samma uppsamlingskärl.

3. Slutsatser och förslag till åtgärder

Märkning

Märkningens utformning och innehåll var utan anmärkning.

Det finns dock utrymme för en förbättrad märkning av främst lösvirke till privatkunder. Detta kan uppnås genom en tydligare ansvarsfördelning inom företaget och daglig kontroll.

Verksamheter med brister vad gäller märkningen har gjorts uppmärksamma på problemet och uppmanats uppnå varaktiga förbättringar genom förbättrad egenkontroll.

Förvaring

Det faktum att allt impregnerat virke ej förvaras regnskyddat, att kunskapen om det egna dagvattensystemet är låg och att vissa verksamheter ligger i direkt anslutning till känsliga vattenområden medför en risk för påverkan. Det är mycket svårt att via stickprovsmätningar

fastställa verksamheternas belastning då halterna varierar kraftig beroende på hur frekvent det regnar och när under regnperioden prov tas.

Berörda verksamheter har därför uppmanats inkomma med redovisning av dagvattensystemets uppbyggnad och vart dagvattnet avleds och möjligheterna för förbättrat regnskydd för att minimera eventuella utsläpp.

Avfall

Avfallshanteringen är i de flesta fall utan anmärkning. Viss kunskapsbrist förekom vad gäller bedömning av vad som är farligt avfall, vilka som får transportera detta och vilka övriga särskilda bestämmelser som gäller för sådant avfall.

Bland de verksamheter där impregnerat träavfall uppstår är det bara hos två som inte avfallet separeras från övrigt avfall. Där föreligger en risk att avfallet förbränns i anläggningar utan erforderlig reningsutrustning och tillstånd. Dessa verksamheter har uppmanats att omedelbart påbörja separering. De företag som inte med säkerhet kunde säga att de anlidade transportörer som hade erforderliga tillstånd uppmanades att kontrollera detta innan nästa transport.

Generellt

Kampanjen påvisade mindre brister i märkningen av produkterna. Detta kan relativt enkelt åtgärdas genom förbättrad egenkontroll. Någon uppföljande kontroll under året bedöms ej vara meningsfull då säsongen i stort sett upphört. En förnyad kampanj om tre till fem år torde ha bättre effekt.

Allvarligare är att det kan föreligga en betydande risk för förorening av känsliga recipienter. Vidare utredningar om dagvattensystemen och möjligheter till förbättrad täckning behövs för att kunna göra en individuell bedömning av adekvata skyddsåtgärder. Förelägganden kan behöva göras om verksamheterna inte agerar på eget initiativ.

De brister i avfallshanteringen som uppmärksammats och som berodde på okunskap föreslås kontrolleras under kommande år både med inspektion på plats och med genomgång av transportdokument.

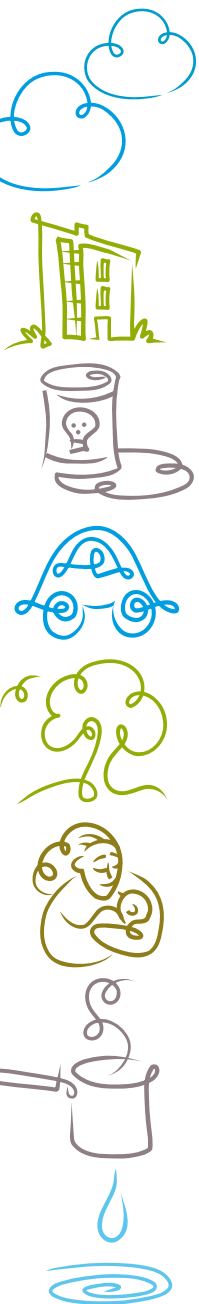
Jämför man kampanjens utfall med den tidigare från 1995 kan man konstatera att märkningens utformning och täckningen av varorna förbättrats något med problemet med att bibehålla märkning kvarstår.

Kundernas efterfrågan av information om impregnerat virke samt inköp av alternativa produkter som exempelvis lärkträ är svag. Traditionen att bygga altaner och bryggor med impregnerat virke är fortsatt stark även om ett minde intresse för alternativ börjat spira efter det att sådana använts bland annat i populära TV-program som handlar om byggnation och inredning. Miljöförvaltningens möjligheter att direkt påverka allmänheten är låg. En indirekt påverkan av kunderna kan ske genom att lyfta intresset hos försäljarledet.

Bilaga 1

Besökta objekt

Företag	Adress	Blött virke saluförs	Impregnerat avfall separeras ej	Märkningens innehåll bör förbättras	Märkning bör förbättras	Regnskydd förbättras	Utredning dagvatten bör göras
Nordströms & Co Trävaror KB	Lövholmsvägen 11		x		x		x
Nordströms & Co Trävaror KB	Båtklubbsvägen 5		x		x		x
Bygghuset Roslagstull	Björnnäsvägen 23						
Enskede trä byggvaror AB	Bärbogränd 3						
Beijer Byggmaterial Häselby AB	Lövstavägen 70				x	x	x
Spånga Byggmarknad	Bromstensvägen 130						x
Karl Eksiöö	Karlsbodavägen 14-16				x		x
Faringe Byggnadsmaterial	Packstensgränd 25				x	x	
K-rauta	Karlsbodavägen 2				x		x
COOPx3	Ulvsundavägen 189A				x	x	x

DETTA ÄR EN RAPPORT från en tillsynskampanj där butiker som säljer impregnerat virke besökts. Syftet har varit att kontrollera att virket är märkt och att märkningen är riktigt utformad. Märkningen ska förhindra felaktig användning och på så sätt motverka spridningen av impregneringsmedel till omgivningen.

www.miljo.stockholm.se

MF 2006.02

MILJÖFÖRVALTNINGEN

Tekniska nämndhuset, Box 8136, 104 20 Stockholm. Tel 08-508 28 800. Fax 08-508 28 808. www.miljo.stockholm.se